

Üjdonságok.

Debreczen történelme tehát csakugyan napvilágot lát. A derék szerző előfizetési felhívását mi számunk egész terjedelmében hozza. Nagy érdekű lesz a könyv nemcsak Debreczen város polgáira nézve, hanem az egész magyar hazra minden fiára, különösen pedig a nagy vidék közönségére. Városunkban, ugy hiszszük, felesleges volna ezt bővebben ajánlanunk, hiszen ki ne vágyónk saját tűzhelye történetét ismerni? Reméljük, nem lesz Debreczenben egy ház, hol e becses könyv hiányoznék. Olvasóink ismernek már e műből egyes részleteit, melyeket lapunk múlt évi folyamában közöltünk. Mi részünkről a legmelegebben ajánljuk ezt a nagy közönség becses figyelmébe és pártfogásába.

A városi főjegyzői állomásra a mai közgyűlésen Oláh Károly, lapunk szerkesztője választott meg.

Szűcs István „Debreczen történelme” című művére, a mai városi közgyűlésen ajánlotta folyton tömeges aláírások történetek.

Zengy Jánosné asszony leánynevelő intézetében az évi vizsgák június 26. és 27. napján tartattak meg az intézet helyiségében. E vizsgák újból megerősítetnek a feladatokat, melyek nemcsak városunkban, hanem a szomszéd megyékben is érdekeltek, valóban megérdemli. A vizsgán számos szülő és látogató volt. Nagy József esperes, ft. Kardhorst Ambrus, s az idegen nyelvekre nézve P. Nagy Sándor tanár voltak jelen mint cenzorok. A tantárgyak a következők voltak:

A nagy osztályban: R. Kath. hittan, tanította Sztrali János; hely. hittan, tanította Zsigmond Sándor; emlektan, magyarok története, magyar hőkegyek, magyar irodalom, világtörténelem, női háztartás, tanította Örvényi Vilmos; francia nyelv, német nyelv, tanította Zengy János; magyar nyelv és fogalmazás, természettan, szántan, tanította Örvényi Vilmos; földrajz, tanította Zengy János; rajz, tanította Kallós Kálmán; kézimunkák, tanították Zengy Jánosné, Zengy Ottó és Zengy Zsófia; zongora, tanította Zengy János; ének, tanította Pozorsky Ágoston.

A kis osztályban: Hittan, mint fentebb; magyarok története, természettan (növény és állatvilág), földrajz, magyar nyelv, német nyelv, tanította Zengy Ottó; számtan alapja, szépirodalom, tanította Örvényi Vilmos; kézimunkák, tanította Zengy Ottó; rajz, mint fentebb; zongora, mint fentebb.

Valóban meglepő volt a leánykák szelid és szerény-érelmű párosult bátorsága és fesztelensége. Nem voltak ezek betanított szinpad alakok, s látszott, hogy a mit megtanultak, az nem betű volt, hanem lélek és élet. Látszott, hogy a jeles tanárok a legkíméletesebb móddal vezették és fejlesztették a növendékeket, s városunk és vidékünk szerencsésnek érezheti magát, hogy a többi jeles nevelőintézet közt, ezt is magának mondhatja. A szülők hallgatóság és a cenzor urak mind meglepődve távoztak a vizsgáról, mely valódi örömmel volt a szülőknek, s azon meglepődést vitték magokkal, hogy ez intézetben a folyó a tudományokban való alapos oktatásról a köztudomású fejlesztésére, és a hazaszerettségére van tekintve. A növendékek száma a két osztályban 37 volt.

A kereskedő ifjak önképző egyesülete könyvtárának első czimjegyzékét a jelen évről beküldetett szerkesztőségünkhez. A kimutatás szerint igen szép számmal vannak ma-

gyar és német könyvek, a kereskedelmi, jogi, nemzetgazdasági, történelmi és szépirodalmi szakkönyvek, s így nem hiányoznak a művelődési eszközök csak aztán legyen a ki felhasználásuk azokat.

A túllerák legújabb títkal című érdekes történelmi mű, mely jelenleg lapunk tárczájában folyik, Telegdi K. Lajos buzgó könyvtárosunk kiadásában külön lenyomatban is meg fog jelenni.

Telegdi K. Lajos kiadásában a két föld féltéke igen díszes kiadásban magyar szöveggel legközelebb meg fog jelenni.

A helybeli pénzügyigazgatóság tudatja a közönséggel, hogy a helybeli dohány nagy tözsdé kezelése ideiglenesen Antalfy Lajos dohány kis tözsdőre ruházottat.

Lendvay Márton, a nemzeti színház első rendű tagja Szatmárról, hol több vendégzerepelt, a fővárosba visszautazik, s jelenleg városunkban hózik.

Ertesztés. A közönség tájékozása végett közöljük, hogy a Steiner Sámuel, a helybeli dohány nagy tözsdé eddigi kezelője által bírt brüni, lengbergi, budai és bécsi lotogyintés Szűcs Antal dohány kistözsdőre ruházottat.

A cseplőutazai gyümölcs-csarnok mely már régibb idő óta a legnagyobb s legüzletesebb fajta gyümölcsökkel látja el a közönséget — most újabbban szinte oly helyzetben van, hogy az inyenek igényeit a legválogatottabb csemege-gyümölcsökkel képes kielégíteni, mire is figyelmeltetjük a t. e. közönséget.

A Nagyvárad utca végén lévő panoráma műltől a megnézésre. Ott lehet nyerni a bementi díjjal járó sorsjeggyel értékes tárgyakat is. P. u. selyem esernyők és napernyők, egy és két csövű pisztolyok s az fűző kosarakat gyönyörű és más értékes tárgyakat. Azonkívül levelek látni 100 lüvegben igen sikerült képeket u. m. Pestet, Liszát, a Bissai csatát Velenczét, Miksa császár megővezetét. Urbik Borbála felállítását, és legsikerültebben Pálist, a nagyszerű világvárost. Egy fél haru és vörös szemű leány is mutogatnak. Bemutatók, mint említettük 25 kr.

A debreczeni zenedében, az 1869-iki tanévét bezáró közzviszámolat, következőrendben fognak, a zenede ének-teremében megtartani.

1870. július 29-én pénteken délelőtt 10 órától fél 12-ig: az általános képezde leánynevelőké, fél 12-től 1-ig: az általános képezde növendékek, délután 5 óráig: a hegedű-kola növendékek, osztályonként. 30-án szombaton délelőtt 10 órától fél 12-ig: a zongoraképezde leánynevelőké, fél 12-től 1-ig: a zongoraképezde növendékek; délután 5 óráig: a zongoraiskola leánynevelőké osztályonként, fél 7-től 8-ig: a zongoraiskola növendékek osztályonként, 31-én vasárnap délelőtt 10-től 1-ig: az énekiskola növendékek osztályonként, délután 4 óráig: az énekiskola leánynevelőké osztályonként.

Kelt a zenede kormányzó választmányának, 1870. július 20-án tartott üléséből.

Sz. Nagy Károly, kiadta: Vincze Viktor. H. zenedeigazg. egyleti jegyző.

Közegéségi ügyi orvosi jelentés az évi majus és június haváról — habár elkésve is — beküldetett hozánk; a jelenlétebből térhíány miatt csak a következőket említtük fel: Halálozás: Meghalt az egész városban, be nem számítva a katonai kórházat, finem

69, nőnem 47 = 116 — és így 29-el kevesebb mint apr. hóban.

Népesedés: Született, nem számítva az izraelita új szülötteket, finem 84, nőnem 65 = 149.

Házasságra lépett 19 pár. Jun. Megh a 1t az egész városban, ide nem számítva a helybeli katonakórházat fi nem 66 nő n. 55 = 121.

Népesedés. Született, nem számítva az izraelita új szülötteket fi n. 78 nő n. 74 = 152. Házasságra lépett 29 pár.

Öngyilkosság egy esete fordult elő. — Sürgönyforgalom július 26-án a helybeli m. k. lőtárvírai állomáson. A pénztárnál felvetett sürgöny 70, megérkezett és kézbesített 67, felvett 284, kiadott 284 darab, összesen 705.

Meghaltak. Jul. 25. plü. Kovács István 72 é. gutaütés. Jul. 26. csu. Balog Béni 69 é. pokolvar, vu. Szabó Ferenc 1. Mária 11 hón. aszkór, jul. 27. csu. Nagy Sándor 36 é. tüdővész.

Országgyűlési értesítő. A képviselőház ülése július 26-án.

Elnök: Somsich Pál. A kormány részéről jelen volt: Eötvös J. B.

A múlt ülés jegyzőkönyve helyesítésre közben felszólal Csernátony Lajos helytelentvén azon eljárás, hogy magánosok sajtóper indítását kérelmezve folyamodványá egyenesen a mentelmi bizottsághoz utasították. Kérli a háztól, nem lehetne-e a tegrap Paulini Tóth ellen érkezett kérvény iránt hozott határozatot megmánsítani.

Elnök kéri felszólalót, hogy az iránt adjon be indítványt, miután a házszabályok és irant tüzeten nem rendelkeznek. A jegyzőkönyv ezután hitelesítettik.

Elnök bemutatja Törnémege feliratát, melyben az államvagyonról szóló munka megküldését kéri.

Gond a László a körösvölgyi községek és br. Wenkheim László kérvényeit nyújtja be, melyben a Körös szabályozását sürgetőnek tünetik fel és az 1871-ki költségvetésbe felvételti kéri.

Csik Sándor a Haller főispán és a Mikó Mihály kir. biztos ügyében intézkedve interpellált a belügyminiszterhez: Mi oka annak hogy a hó lőforrasa alatt sem adott a miniszter erre választ; mi oka annak, hogy a Haller ellen kért vizsgálat még sem rendeltetett el, kész-e ezt elrendelni és mikor?

Továbbá interpellálja a közlekedési minisztert: mi okozta, hogy az abony-egri szárnyalón kiépítéshez még maig sem fogtak, midőn a győntény már át is van adva a forgalomnak, s szándékozik-e elrendelni ennek építését még ez év folytat?

Kürthy István a pénzügyminiszterhez intéz interpellációt: Van-e tudomása arról, hogy Bácsmezőn fekvő 2000 holdnyi ugynevezett remenyalis föld a szabályszereleg megtartott árverésnél a legutóbbi ígérőknek 11,101 frton adódott ki, s van-e tudomása arról, hogy a megkötött szerződést a pénzügyi hatóság minden fenntartás nélkül megsemmisítette és új árverést hirdet, hajlandó-e a miniszter ez ügyet megvizsgáltatni?

Elnök bemutatja Pavlovics Újvidéken megválasztott képviselő megbízó levelét.

A ház a napirendre tér. Első tárgya: A közbiztonság helyreállítása végett tett rendkívüli in-

tézkedések befejezéséhez megkívántható póthitel.

Szontragh Pál (csanádi) kénytelen-séggel megszavazta a póthitelt; szükségesnek tartja azonban némelyeket megjegyezni arra nézve, minő furcsa benyomást tesz az, hogy akkor midőn 200 millió adót fizetünk és a 800,000 katonasághoz contingensünket adjuk és az ország egyes részeiben időközleg a közbiztonság megháborított: rögtön póthitelhez folyamodik a kormány. A helyzet illusztrációjára felhossa még, hogy a katonai parancsnokságok roszakarata, mely a lapok közlései szerint a szegedi rablók szökésénél nyilvánult, teszi szükségessé a póthitelt.

Csik Sándor nem érti, hogy ha valahol nálunk rablók mutatkoznak mindjárt rendkívüli eszközöz nyulnak és teljhatalmu kir. biztost küldenek ki, nem érti azt sem, hogy ennyi pénzt költenek rá. Nem szavazza meg a kért póthitelt.

Tóth Vilmos államtitkár azt válaszolja Szontaghnak, hogy a katonai parancsnokságok, különösen pedig a szegedi vár átadásánál legnagyobb előzetességgel segítik elő az ügyet. Megjegyzi még, hogy a katonák fizetésükön kívül még 5 krajczár kapnak naponként.

A ház ezután a közbiztonság következő szövegében elfogadja a póthitelt:

1. Az ország némely részében, különösen a Tiszavízeken raulók által megzavart közbiztonság helyreállítása végett eddig tett rendkívüli intézkedések befejezéséhez szükséges költségek a belügyminiszter rendelkezésére a folyó 1870. évre 162,000 frt állapították meg és szavazattal meg.

Ezen rendkívüli póthitelként megajánlott összeg az 1870. XI. t. cz. 2-ik § a

b) alatti rendkívüli kiadások II. fejezetének új 5-ik czime alatt fog számításba vétetni.

2. Az 1870. XI. t. cz. 3. és 4-ik §§-ainak rendelkezései szerint törvényre is kiterjednek.

3. E törv. végrehajtásával a belügyminiszter bízik meg.

A szavazással a többség elfogadta a központi bizottság jelentését.

A férfi-tanító képezdekre előirányzott összegből 50,000 frt Tisza K. indítványa szerint nem beulakásra, hanem szállá-penzre szavazott meg. Továbbá a felntöttek elemi oktatására a közp. bizottság által megajánlott 25,000 frt helyett az eredeti miniszteri javaslat szerint 50 ezer frtot szavazott meg a ház. A többi tétel elfogadottat.

A két tárgyaslat végmegszavazása a holnap délelőre tüzetett ki.

A gazdasági bizottság jelentése alapján a ház megszavazta 7592 frt-ot az országközi építő-tartozásaira, s a két ruhatárnoknak havi 30 frt fizetés.

A köztörvényhatóságok rendezéséről szóló törvényjavaslat végmegszavazása 20 képviselő kívánatára névszerint történt, a következő eredményvel: 401 igazolt képviselő közül „igen”-nel szavazott 150, „nem”-mel 101, tavol volt 149, elnök nem szavazott. A törvényjavaslat tehát a többséggel elfogadottat, s tárgyaslat végett a felsőházból átküldött határozottat.

Holnap a könyvtár ügye és a kérvények lesznek napirenden.

Belföldi hírek.

Jégbarlang. Három fiatal ember rándult ki e napokban a sztraczenai (Gömör) völgyéb, s rászánták magukat az ottani jéglyuk megtekintésére, s mire még senki sem merészt vállalkozni. Ott találtak

egy jégbarlangot, melyben tágas üregek, sük terek és jégfalok vannak. E barlang — állítólag — kezdetben a sziliceit felunajta Dobosváros környékén tételest gondjai alá vette e regényességben gazdag helyet, s reméltéheg azt mielőbb könnyen hozzáférhetővé fogják tenni.

S o m o g y e g y é b e n a roppant forrás után, mely már tühetetlenül kezdett válni, nagy égi háboru keletkezett. Nagykanizsán tönkre tette a mezőket, a villám egymást érte, a kár mindenütt igen nagy.

R e k l a m. A szalonai népkör évkönyvére az előfizetési határidő meghosszabbított szept. 1-ig, de csak is a „Magyar Ujság” előfizetőinek. — Tán azok roszabb előfizetők, mint a többiek?

A fehérvári püspök. Jekel-falusi, ki a magyar püspökök közül egyedül szavazott a csallaghatlanságra, többem nem jön hazánkba. Nem sirtajuk meg.

V á l a s z t á s i m o z g a l o m. — Somossy Ignác a bogdányi vál. kerület volt országgyűlési képviselője az állásáról lemondván, az ellenzék Elek Ádám kérte fel jeltölti; a kormánypart Vay Adám grófot tüzte ki. Szabadjan binnünk, hogy Somossy utóda csak is ellenzék i lehet!

Legújabb.

A bajor kabinet megváltozott magatartását a „P. L.” tudósítása szerint egy oly perosz-bajor egyezmény idézte volna elő, mely Bajorország szuverenitását, területét és népszáma tartását, sőt keleten növelését tartalmazná. A terület örökbítés az Inn melletti osztrák tartományrészek által történnék.

B e c s, július 26. Gramont herceg a lengyel emigránsok előtt kinyilatkozta, hogy a lengyel kérdés most nem áll a programon.

B e c s, július 26. Fremdenblatt Hagenbachból, mely Lauterburg és Gernersheim közt felcsú, előlőri csatározásról értesítik. A francia tuzkos csapat vissza vezetett.

P á r i s, július 26. Leboeuf parancsnoknak egy sürgönye jelenti: Bernis tábornok megverte a Niederronnából kénkzdésre elindult csapatot sztyált; egy bajor tiszt megöletett; kettő meg elfogott.

P á r i s, július 26. Viktoria királynő kormányt az kívánja, hogy az első főtököt után Londonban a béke helyreállítására Congressus jöjjon össze.

F ü r t h, július 26. A nagy csapatösszpontossai a Lech-mezőn, Auesburg mellett, be uau végezve; az általános mozgalom e hónap 27—30-ára váratik. Az ulmi vár felszerelése bevégeztetett.

Közgazdaság.

Debreczen, július 26. Középárak: mérnök, burza 4.30, kétszeres 2.90, rozs 2.50, árpa 1.80, zab 2.40, tengeri 3.—, köles 3.30, kása 6.80, 1 szák burgonya 1.10, másza szalonna 29—30 ft. 1 máz-a haj 32—34 ft.

A baromvásár igen nagy és élénk volt, 10 sokkal több adatot el, mint szarvas marha. Az idő meleg, napfényes.

Bécsi tözsdé, július 27. Cs. arany 6.20. ezüst 133.50. Felelős szerk. s kiadótlajud. Pál Károly.

Szerkesztőtárs: Borostyáni Nándor.

H I R D E T É S E K.

Árverési hirdetmény. A vagyonbuktott Paul Lipót esdőtömegéhez tartozó ingóságok, nevezetesen: villany- és gyufakészítésre használható s egyéb anyagok, a csődhitelről választmány határozata folytán f. évi aug. 8-án d. u. 3 órakor a Széchenyi-utca végén 1788. sz. a. fekvő ház udvarán készpénz fizetés mellett nyilvános árverés útján el fognak adni, mely alkalomra a venni szándékozók ezennel meghívattak. Kelt Debreczenben, július 26. 1870.

Eladó, vagy béreadó nagyobb szerű ház. Debreczenben a Széchenyi-utczán 1804. sz. a. ház, mely tartalmaz 14 szobát, 3 előszobát, 4 konyhát, szép nagy udvarral s angol kerttel együtt, szabad kézből eladó, vagy fogadoul, mulatóhelyül 1871. évi pünkösztől fogva bérebeadandó. 287. 2-6

Eladó butorok. Helyváltoztatás végett varga-utczán 2184. sz. háznál többrendbeli butor, melyek mondhadni, még használatban sem voltak, szabad kézből eladók; értekezhetni piac-utca a Scheffer-ház alatt Kalmusz Pál tulajdonossal. 289. 1-1

CEMENT kőtablákat templomok, gyülestermek, előcsarnokok, folyosók, fürdőszobák talajozására ajánl Geréby és Hannig.

ANTALFFY LAJOS órák Debreczenben. (Boltja a városháza piaci részén levő „Török ház” czimzett dohány-, szivar- s belyeg-eladási helyiségével egybekötésben.) Van szerencsém a t. e. közönség figyelmébe ajánlani a legudszabban felszerelt óráraktáramat, a lehető legolcsóbbára leszállított áron, egy évi írásbeli jótállás mellett. Ezüst hengeróra 4 rubin-körrel 8-40. Finomabb ar. szegélylappal 11-12. Egész aranyozott compassal 12-13. Angol mintára lapos kristályüveggel 13-14. Gazdasági óra (remont) 15-16. Ezüst horgonyórák 15. Rubin-körrel, patent-üveggel, ugrós 14-16.